

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Kalmari, Pirjo			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Vanhenemisen janus-kasvot - avovastauksiin perustuva analyysi			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-04-30	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 85 + 3 liitettä
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämän tutkielman tutkimuskohteena ovat ikääntyvien ihmisten tulevaisuudennäkymät. Tutkimusaineistona ovat kolmen avokysymyksen vastaukset, jotka kartoittavat lähitulevaisuuden pelkoja, toiveita ja unelmia. Ymmärrän nämä vastaukset tulevaisuutta koskeviksi tunnetiloiksi ja merkityksellisiksi asioiksi tai mahdollisiksi suunnitelmiksi.</p> <p>Tutkimuksen teoreettinen viitekehys on monitieteisessä gerontologiassa. Pääpaino on kuitenkin sosiaaligerontologisissa yksilöteorioissa. Klassiset aktiivisuus-, irtaantumis- ja jatkuvuusteoriat toimivat tarkastelukehikkona vanhenemiseen suuntautumista ilmentävälle toimintamalleille. Subjektiiivisesti koettu hyvä vanheneminen ja sitä haavoittavat tekijät ohjaavat tarkasteluani. Haasteena on suuri määrä avovastauksia ja niiden käsittelymahdollisuudet.</p> <p>Tutkimuksen metodisessa tarkastelussa käytän sekä laadullista että määrällistä tutkimusotetta. Pyrin metodien yhteiskäytöllä muodostamaan laajan kuvan ikääntyvien ihmisten myönteisistä ja kielteisistä tulevaisuudennäkymistä. Laadullinen työvaihe alkaa avovastausten luokittelulla sisällönanalyysin menetelmää mukaillen. Työ jatkuu tilastollisella käsittelyllä, jossa selkiytän luokitteluprosessin tuloksena saatujen tulevaisuudennäkymien määrällistä jakautumista. Lopuksi palaan laadulliseen teorioita peilaavaan tarkasteluun.</p> <p>Tutkimustuloksissa muodostuu kuva vanhenemisen ja vanhuuden kaksinaisuudesta. Oman terveyden menettäminen on kielteisillä lähitulevaisuudennäkymä. Myös läheisen terveydentilan heikentyminen ja kuolema pelottavat vastaajia. Tulosten mukaan terveydentila on myös tärkein hyvää vanhenemista määrittävä tekijä. Läheisten terveys, ihmissuhteet, elämäntilanteen jatkuvuus ja elämästä nauttiminen kuuluvat ikääntyvien vastaajien toivottuun tulevaisuuteen. Sukupuolella, iällä ja tiettyyn ikäryhmään kuulumisella on yhteys tulevaisuuden hahmottumiseen. Myönteiset visiot edustavat mielikuvaa kolmannesta iästä. Kielteinen tulevaisuus näyttäytyy neljännen iän teoretisoinnin kaltaisena.</p> <p>Tärkeimpiä lähteitä ovat Jyrki Jyrkämän ja Antti Kariston sosiaaligerontologiaa käsittelevä kirjallisuus, Jouni Tuomen ja Anneli Sarajärven kirja Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi sekä Ritva Raatikaisen, Terhikki Miettisen ja Pentti Karpin artikkeli sisällönanalyysiin perustuvasta tutkimuksesta.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>tulevaisuudennäkymät</p> <p>kolmas ikä - neljäs ikä</p> <p>hyvä vanheneminen</p> <p>avovastaukset</p> <p>laadullinen analyysi</p> <p>määrällinen analyysi</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
<p>Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information</p>			